

野草觀察記錄・月世界、永安濕地

記錄、圖片／魏銀南

田寮月世界

田寮月世界的地質為略含鹽質的泥岩地，荒涼崎嶇，在地理學上稱為「惡地」，整個青灰色的山脊呈現光禿禿的景象，只有少許竹叢點綴其間。

據說十幾、二十年前，林務局在山脊底下築有一座人工攔砂土壩，蓄積雨季之水，築成當初，每屆雨季，土壩內即集水成池。不過由於池塘四周盡屬質地軟弱的泥岩山丘，在雨水強烈的冲刷下，十多年來，池塘幾乎淤滿，佈滿高大的開卡蘆等植被。不過此攔砂土壩的環塘道路周圍，當初人工種植了一些樹木，如台灣欒樹、樟樹、大葉桃花心木、檸檬桉、無葉聖柳等；而路邊與山脊下之間，也廣植銀合歡、破布子等，如今都已存活茁壯。因此春天季節，環塘周圍的地面也長出許多野草，而且種類繁多，在光禿禿的山脊下猶如沙漠中的綠洲。三月下旬的野草觀察收穫頗多，茲就環塘周圍觀察所得記錄如下：

← ↓ 皺葉煙草

木賊科	<i>Equisetaceae</i>
台灣木賊	<i>Equisetum ramosissimum</i> Desf. subsp. <i>debile</i> (Roxb.) Hauke
十字花科	<i>Brassicaceae</i> (Cruciferae)
山芥菜	<i>Rorippa indica</i> (L.) Hiern
大戟科	<i>Euphorbiaceae</i>
飛揚草	<i>Chamaesyce hirta</i> (L.) Millsp.
假紫斑大戟	<i>Chamaesyce hypericifolia</i> (L.) Millsp.
	一年或近二年生草本，原產於中南美洲。台灣於 2002 年首度在花蓮地區發現，並擴展至南台灣。陳世輝、吳明洲，Taiwania, 49 (2), P12-108 「台灣新歸化大戟科的植物-假紫斑大戟」 2004
波氏巴豆	<i>Croton bonplandianus</i> Baillon 原產於南美洲，台灣馴化種首先發現於南部地區。許再文、蔣鎮宇、彭鏡毅，特有生物研究第八卷第一期，P77-82 「台灣大戟科的新歸化植物 -- 波氏巴豆」 2006
匍根大戟	<i>Chamaesyce serpens</i> (H. B. & K.) Small
葉下珠	<i>Phyllanthus amarus</i> Schum. & Thonn
山柑科	<i>Capparaceae</i>
平伏莖白花菜	<i>Cleome ruidosperma</i>

玄參科	<i>Scrophulariaceae</i>
野甘草	<i>Scoparia dulcis</i> L.
石竹科	<i>Caryophyllaceae</i>
菁芳草	<i>Drymaria cordata</i> subsp. <i>diandra</i>
禾本科	<i>Poaceae</i>
巴拉草	<i>Brachiaria mutica</i> (Forsk) Stapf
蒺藜草	<i>Cenchrus echinatus</i> L.
孟仁草	<i>Chloris barbata</i> Sw.
狗牙根	<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.
龍爪茅	<i>Dactyloctenium aegyptium</i> (L.) P. Beauv
牛筋草	<i>Eleusine indica</i> (L.) Gaertn
鰱魚草	<i>Eragrostis amabilis</i> (L.) Wight & Arn. ex Nees
竹葉草	<i>Oplismenus compositus</i> (L.) P. Beauv.
大黍	<i>Panicum maximum</i> Jacq
牧地狼尾草	<i>Pennisetum polystachion</i> (L.) Schult.
開卡蘆	<i>Phragmites vallisneria</i> (Pluk. ex L.) J. F. Veldkamp
西番蓮科	<i>Passifloraceae</i>
毛西番蓮	<i>Passiflora foetida</i> var. <i>hispida</i>
三角葉西番蓮	<i>Passiflora suberosa</i>
豆科	<i>Fabaceae</i>
山珠豆	<i>Centrosema pubescens</i> Benth.
賽芻豆	<i>Macroptilium atropurpureum</i> (Moc. & Sesse ex DC.) Urban
含羞草	<i>Mimosa pudica</i> L.
茄科	<i>Solanaceae</i>
龍葵	<i>Solanum nigrum</i> L.

光果龍葵	<i>Solanum americanum</i> Miller
皺葉煙草	<i>Nicotiana plumbaginifolia</i> Viviani
原產於美洲，台灣於 2005 年首度在臺北地區多處發現馴化種。鍾詩文、楊智凱，特有生物研究第九卷第二期，P81-84「台灣新歸化茄科植物-皺葉煙草」2007	
馬鞭草科	Verbenaceae
鴨舌癩	<i>Phyla nodiflora</i> (L.) Greene
長穗木	<i>Stachytarpheta jamaicensis</i> (L.) Vahl
茜草科	Rubiaceae
繖花龍吐珠	<i>Hedyotis corymbosa</i> (L.) Lam
長節耳草	<i>Hedyotis uncinella</i> Hook. & Am.
旋花科	Convolvulaceae
槭葉牽牛	<i>Ipomoea cairica</i>
野牽牛	<i>Ipomoea obscura</i>
紅花野牽牛	<i>Ipomoea triloba</i> L.
盒果藤	<i>Operculina turpethum</i> (L.) S. Manso
莎草科	Cyperaceae
大莞草	<i>Scirpus ternatanus</i> Reinw. ex Miq.
莧科	Amaranthaceae
印度牛膝	<i>Achyranthes aspera</i> L. var. <i>indica</i> L.
蓮子草	<i>Alternanthera sesilis</i> (L.) R. Brown
野莧	<i>Amaranthus viridis</i>
無患子科	Sapindaceae
倒地鈴	<i>Cardiospermum halicacabum</i> L.
紫草科	Boraginaceae
狗尾草	<i>Heliotropium indicum</i> L.
伏毛天芥菜	<i>Heliotropium procumbens</i> Mill. var. <i>depressum</i> (Cham.) H.Y.Liu
菊科	Asteraceae
紫花藿香薷	<i>Ageratum houstonianum</i> Mill
掃帚菊	<i>Aster subulatus</i> Michaux
大花咸豐草	<i>Bidens pilosa</i> L. var. <i>radiata</i> Sch.
裂葉艾納香	<i>Blumea laciniata</i> (Roxb.) DC.
香澤蘭	<i>Chromolaena odorata</i> (L.) R.M. King & H Rob.
加拿大蓬	<i>Conyza canadensis</i> (L.) Cronq.
鱧腸	<i>Eclipta prostrate</i> (L.) L.

地膽草	<i>Elephantopus mollis</i> Kunth
紫背草	<i>Emilia sonchifolia</i> (L.) DC. var. <i>javanica</i> (Burm. f.) Mattfeld
鼠麴舅	<i>Gnaphalium purpureum</i> L.
線球菊	<i>Grangea maderaspatana</i> (L.) Poir.
兔仔菜	<i>Ixeris chinensis</i> (Thunb.) Nakai
小花蔓澤蘭	<i>Mikania micrantha</i> H. B. K.
銀膠菊	<i>Parthenium hysterophorus</i> L.
美洲潤苞菊	<i>Pluchea carolinensis</i> (Jacq.) G. Don
山萵苣	<i>Pterocypsela indica</i> (L.) C. Shih
苦苣菜	<i>Sonchus arvensis</i> L.
長柄菊	<i>Tridax procumbens</i> L.
一枝香	<i>Vernonia cinerea</i> (L.) Less. var. <i>cinerea</i>
南美鱧蜆菊	<i>Wedelia trilobata</i> (L.) Hitchc.
黃鵪菜	<i>Youngia japonica</i> (L.) DC.
酢漿草科	Oxalidaceae
酢漿草	<i>Oxalis corniculata</i> Linn
葫蘆科	Cucurbitaceae
短果苦瓜	<i>Momordica charantia</i> L
蓼科	Polygonaceae
火炭母草	<i>Polygonum chinense</i> Linn
節花路蓼	<i>Polygonum plebeium</i> R. Brown
小羊蹄	<i>Rumex nipponicus</i> Franch. & Sav.
錦葵科	Malvaceae
冬葵子	<i>Aubtilon indicum</i> (L.) Sweet
賽葵	<i>Malvastrum coromandelianum</i> (L.) Garcke
薄葉金午時花	<i>Sida mysonensis</i> Wight & Arn.
金午時花	<i>Sida rhombifolia</i> L. ssp. <i>rhombifolia</i> .
野棉花	<i>Urena lobata</i> L.
蕁麻科	Urticaceae
小葉冷水麻	<i>Pilea microphylla</i> (L.) Liebm.
繖形科	Apiaceae
水芹菜	<i>Oenanthe javanica</i> (Blume) DC.
藜科	Chenopodiaceae
小葉灰藿	<i>Chenopodium album</i> L.

永安濕地

→鴨舌癩

永安濕地就是已廢棄多年的永安舊鹽田，高雄縣政府多年前曾規劃為自然公園，但因故尚未開發，我們希望永安濕地公園能夠早日成立，以永遠保持這塊歷史文化史蹟和濕地生態棲地，好讓人們緬懷過去鹽工的辛苦和對社會的貢獻，同時也讓以濕地為生的水鳥、濱海植物及其他水生生物，能繼續存活。野草的觀察路線，是從大門沿著渠溝邊的產業道路右轉，直到盡頭。在觀察野草的同時，還可以觀察到一些沿路的濱海樹木和鹽田裡的鸕鶿科水鳥。濱海樹木最多的有海茄苳和欖李，其他的伴生濱海樹木尚有黃槿、木麻黃以及常見的血桐、構樹、苦楝等；另外還有苦藍盤、鯽魚膽、木防己等灌木。而鹽田裡的水鳥如青足

鵲、小青足鵲、黃足鵲、濱鵲、高蹺鵲、鐵嘴鵲等，都可以輕易見到，真可謂是一舉三得。茲就溝渠邊、道路兩旁及附近所觀察到的野草記錄如下：

大戟科	<i>Euphorbiaceae</i>
飛揚草	<i>Chamaesyce hirta</i> (L.) Millsp.
伏生大戟	<i>Chamaesyce rostrata</i> (Ait.) Small
蓖麻	<i>Ricinus communis</i> L.
假葉下珠	<i>Synobacciforme</i> (L.) Webster
禾本科	<i>Poaceae</i>
巴拉草	<i>Brachiaria mutica</i> (Forsk) Stapf
蒺藜草	<i>Cenchrus echinatus</i> L.
孟仁草	<i>Chloris barbata</i> Sw.
狗牙根	<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.
龍爪茅	<i>Dactyloctenium aegyptium</i> (L.) P. Beauv
牛筋草	<i>Eleusine indica</i> (L.) Gaertn
鵝魚草	<i>Eragrostis amabilis</i> (L.) Wight & Arn. ex Nees
大黍	<i>Panicum maximum</i> Jacq
牧地狼尾草	<i>Pennisetum polystachion</i> (L.) Schult.
蘆葦	<i>Phragmites australis</i> (Cav.) Trin. Ex Steud.
鹽地鼠尾粟	<i>Sporobolus virginicus</i> (L.) Kunth
西番蓮科	<i>Passifloraceae</i>
毛西番蓮	<i>Passiflora foetida</i> var. <i>hispida</i>
豆科	<i>Fabaceae</i>
山珠豆	<i>Centrosema pubescens</i> Benth.
黃野百合	<i>Crotalaria triquetra</i> Dalzell
含羞草	<i>Mimosa pudica</i> L.
茄科	<i>Solanaceae</i>
光果龍葵	<i>Solanum americanum</i> Miller
馬鞭草科	<i>Verbenaceae</i>
鴨舌癩	<i>Phyla nodiflora</i> (L.) Greene
長穗木	<i>Stachytarpheta jamaicensis</i> (L.) Vahl
茜草科	<i>Rubiaceae</i>
雞屎藤	<i>Paederia foetida</i> L.
旋花科	<i>Convolvulaceae</i>
槭葉牽牛	<i>Ipomoea cairica</i>
馬鞍藤	<i>Ipomoea es-caprae</i> (L.) R. Brown ssp. <i>Brasiliensis</i> (L.) Oost.
野牽牛	<i>Ipomoea obscura</i>
紅花野牽牛	<i>Ipomoea triloba</i> L.
盒果藤	<i>Operculina turpethum</i> (L.) S. Manso
莎草科	<i>Cyperaceae</i>

螢蘭	<i>Schoenoplectus juncooides</i> (Roxb.) Palla
斷節莎	<i>Cyperus odoratus</i> L.
彎形草	<i>Eleocharis geniculata</i> (L.) Romer & Schult.
莧科	<i>Amaranthaceae</i>
蓮子草	<i>Alternanthera sesilis</i> (L.) R. Brown
野莧	<i>Amaranthus viridis</i>
印度牛膝	<i>Achyranthes aspera</i> L. var. <i>indica</i> L.
無患子科	<i>Sapindaceae</i>
倒地鈴	<i>Cardiospermum halicacabum</i> L.
番杏科	<i>Aizoaceae</i>
海馬齒	<i>Sesuvium portulacastrum</i> (L.) L.
假海馬齒	<i>Trianthemum portulacastrum</i> L.
菊科	<i>Asteraceae</i>
大花咸豐草	<i>Bidens pilosa</i> L. var. <i>radiata</i> Sch.
紫背草	<i>Emilia sonchifolia</i> (L.) DC. Var. <i>javanica</i> (Burm. f.) Mattfeld
一枝香	<i>Vernonia cinerea</i> (L.) Less. var. <i>cinerea</i>
鱧腸	<i>Eclipta prostrate</i> (L.) L.
兔仔菜	<i>Ixeris chinensis</i> (Thunb.) Nakai
美洲闊苞菊	<i>Pluchea carolinensis</i> (Jacq.) G. Don
黃鵪菜	<i>Youngia japonica</i> (L.) DC.
落葵科	<i>Basellaceae</i>
落葵	<i>Basella alba</i> L.
葫蘆科	<i>Cucurbitaceae</i>
短果苦瓜	<i>Momordica charantia</i> L.
蒺藜科	<i>Zygophyllaceae</i>
台灣蒺藜	<i>Tribulus taiwanense</i> Huang & Hsieh
錦葵科	<i>Malvaceae</i>
金午時花	<i>Sida rhombifolia</i> L. ssp. <i>rhombifolia</i> .
冬葵子	<i>Aubtilon indicum</i> (L.) Sweet
賽葵	<i>Malvastrum coromandelianum</i> (L.) Garcke
爵床科	<i>Acanthaceae</i>
賽山藍	<i>Blechnum pyramidatum</i> (Lam.) Urban.
藜科	<i>Chenopodiaceae</i>
馬氏濱藜	<i>Atriplex maximowicziana</i> Makino
變葉藜	<i>Chenopodium acuminatum</i> Willd. ssp. <i>Virgatum</i> (Thunb.) Kitam.
小葉藜	<i>Chenopodium serotinum</i>
鹽定	<i>Suaeda maritime</i> (L.) Dum.

↙ 假海馬齒

↑ 假葉下珠

↑ 馬氏濱藜